

vil Nogen søge et fælles Dige foretagende i værstat og han ikke ved mindelig Overenskomst kan opnaa, at Alle deltage o. s. v.; det er altsaa et Foretagende, som en Del Mennesker ønske udført, og i dette nyttige Foretagende ville de have Nogle, der bevislig have Nytte deraf, bundne til at deltage. Jeg kalder et saadant Foretagende nyttigt, thi det vil jo ikke blive gennemført, naar det ikke er nyttigt; i saa Fald vil Landvæsenkommissionens Kjendelse gaa Vedkommende imod. Der er altsaa to Tilfælde, der i ingen Henseende adskille sig fra hinanden, og det har ogsaa Udvalget taget Hensyn til i § 17, idet der er gaaet ud fra, at i alle de Tilfælde, hvor Folk ikke have givet sig ind under Amtsrådet og altsaa igjennem §§ 8 og 9 have faaet en Vedtægt, der vil utvilsomt senere fremkomme gode Grunde for at søge en Vedtægt tilveiebragt eller i alt Fald for at faae Regsregler tilveiebragte, hvorfor der er aabnet de Vedkommende Afgang til at henvende sig til Landvæsenkommissionen. Det, der altsaa hovedsagelig efter mit Begreb maa indvendes imod Udvalgets § 6, er, at man ved denne giver en Regel, som aldeles ikke paa nogen Maade kan gennemføres; der er kun givet et Aaalæg, men ikke nogen som helst Afgang til at gennemføre det. Jeg skal kun endnu med Hensyn til Udvalgets § 6 blandt de mange andre Ting, der ere nævnte imod den, tillade mig at fremhæve den meget lidet lystelige Stilling, Landvæsenkommissionen vil faae ifølge Paragrafens 1ste Stykke. Det er jo en almindelig Regel, at man, naar man søger en Landvæsenkommission's Møllekomst, fortæller den, hvad man vil, og hvilke Personer man ønsker, at den skal medinddrage under de Kjendelser, den affiger. Lovforslaget siger derfor ogsaa: at naar den Vedkommende ikke kan naae en mindelig Overenskomst, saa henvender han sig til Landvæsenkommissionen, og opgiver da som Retvirent, hvilke Eiendomme han vil have draget ind under det Digeinteressentkab, der skal dannes. Som Forskriften nu staar efter den Omfæring, dette Stykke har faaet, er Stillingen ganske simpelt den, at det herefter paaligger Landvæsenkommissionen at tage rundt og søge i Egnen, hvilke Eiendomme der paa den Maade skal inddrages under Digelaget. Det er en almindelig juridisk Fordring, at jeg, naar jeg søger en Kjendelse ligeoverfor Nogen, da som Retvirent opgiver, hvem han er, og ikke siger til en Landvæsenkommission: jeg vil have et Dige lag dannet, tag I nu om og søg, hvem det er I ønske inddragne under dette Foretagende. — Jeg beklager sluttelig meget, at den ærede Ordfører Intet oplyste om, hvem han forstaaer ved Medlemmer. Dette Punkt blev, saavidt jeg erindrer, fremdraget af den høitærede Minister, der udtalte, at der her var Tale om Eier og Brugere, og dette er slet ikke et uvæsentlig Punkt, thi hvad enten det er Eier eller Brugere man mener, vil der fremkomme en Mangel ved Vædringsforslaget, og jeg tør altsaa

sige, at hvilken af de Veie, den ærede Ordfører end angiver, saa vil der paa eet Punkt opstaa et Gul i Vædringsforslaget; men det vil dog ikke være unaturligt at faae det Spørgsmaal klar, om der her er Tale om Eier alene eller om Eier og Brugere, og jeg turde maasse ikke forgjøves henvende mig til den ærede Ordfører om en Oplysning i saa Henseende.

Ordføreren: Det interesserer mig at høre, at det ærede Medlem saa gjerne vil vide, hvad Meningen er med den Bestemmelse, han sidst omtalte, samtidig med, at han siger; at den vil blive lige daarlig, hvad jeg end svarer; men jeg er godmodig og skal altsaa svare, at vi forstaa Bestemmelsen saaledes, at vi ikke lade nogen i et Digelag indlemmet Eiendom være repræsenteret af to Subjekter, Eier og Brugere, men holde os alene til Eieren. Forøvrigt forekomme de Bemærkninger, der fremkom fra det ærede Medlem, mig ikke at være af den Bessaffenhed, at de skulde kunne fordrø en yderligere Gjendrivelse end den, der ligger i flere af de Udtalelser, som ere fremkomne fra Ordførers Side. Jeg skal kun gjentagende hævde, at Vædringsforslaget maa, og kan vist heller ikke, læses paa anden Maade, end at, naar der staar, at der skal oprettes en Vedtægt, saa giver denne Bestemmelse hvert enkelt af Digelagets Medlemmer Ret til at kræve, at en saadan Vedtægt oprettes, at en Selskabsordning tilveiebringes. Nu spørger det ærede Medlem: ja, hvad kan det nytte, der er jo intet Middel til at fremtvinge den, og hertil vil jeg svare, at det forundrer mig at høre denne Bemærkning, thi det vil vist ligge de Allerfleste nær at svare, at, naar man ved en Lov hjemler Nogen en privat Ret, og en Anden nægter ham Opfyldelsen deraf, altsaa her: naar Vedkommende forlanger en Vedtægt og andre Medlemmer af Interessentskabet vægre sig ved at oprette den, saa har Staten efter sin Forsatning et Middel for ham tilveie for at faae sin Ret gennemført, idet den nemlig har oprettet Domstole, til hvilke den henviser ham. Nægte de Andre at oprette en Vedtægt, kan han selvfølgelig ad Rettens Veie tvinge dem til at lade ham faae den Ret, der hjemles ham ved Lovbestemmelsen.

Tobiesen: Ja, jeg vil kun sige, at jeg var fuldstændig beredt paa dette Svar fra den ærede Ordførers Side. Jeg føler mig yderligere tilfredsstillt ved, at han svarede, at der maatte gaas til de ordinære Domstole, og at man altsaa som et enkelt Medlem i et saadant Digelag eventualiter gennem en Høiesteretsdom maatte tvinge Vedkommende til at være villig til at oprette en Vedtægt, og naar saa Vedtagten er lavet, og den er gaaet den enkelte Mand imod, saa er Stillingen den, at han, naar han ikke svarer $\frac{1}{3}$ af Udgifterne til Diget, er aldeles retløs lige overfor den Vedtægt, som han har fremtvunget gennem en Høi-